

Non scholae sed vitae discimus...

Ha egy mondatban kellene kifejeznem mindazt, amit néhány nappal ezelőtt láttam, hallottam, átéltem, akkor talán ezt az örökérvényű, így ma is időszzerű ókori közmondást választanám.

Igen, a Debrecenben 2003. október 16–18. között szervezett *Közoktatásunk az európai uniós csatlakozás küszöbén* című V. Országos Közoktatási Szakértői Konferencia munkálatai valójában mind azt sugallták, hogy még mindig arra kell módokat, megoldásokat találnunk, hogy ne az iskolának, hanem az életnek tanuljunk, tanítsunk.

Bár az elmúlt évezredek alatt az ókori közmondás nem veszített semmit aktualitásából, ma, amikor a XXI. század tudásalapú társadalmáról beszélünk, egy új fogalom került a figyelem középpontjába, a Longlife learning (a latin nyelvet felváltotta az angol), vagyis az egész életen át tartó tanulás eszméje. Szükség van erre ahhoz, hogy az emberiség fennmaradjon és eleget tudjon tenni a jövő kihívásainak. Amint azt az V. Nemzetközi Felnőttoktatási Konferencia (Hamburg 1997) kimondja: „Kiemelkedő fontosságú, hogy az általános alapoktatás széles alapozottságú ismereteket, készségeket, viselkedési módokat és tapasztalatokat közvetítsen, amelyre aztán az egész életen át tartó tanulás építhet. Az ismeretrendszer minden szintje be kell hogy építse tananyagainak tartalmába és tanítási módszereibe az egész életen át tartó tanulás szempontjait. Szoros kötődésre van szükség az iskola és a helyi közösség között beleértve a munka világát is.” A fentiek szellemében készül a magyarországi pedagógus-társadalom az uniós csatlakozásra.

Az V. Országos Közoktatási Szakértői Konferenciát a debreceni Suliszervíz Oktatási és Szakértői Iroda szervezte és rendezte az OKÉV Észak-alföldi Regionális Igazgatósága, az Informatika-Számítástechnika Tanárok Egyesülete (ISZE) és a Közoktatási Szakértők Egyesülete (KÖSZE) közreműködésével.

A konferencia fővédnöke Dr. Magyar Bálint oktatási miniszter, védnöke Dr. Juhászné Lévai Katalin a Hajdú-Bihar Megyei Közgyűlés elnöke, támogatói pedig az Oktatási Minisztérium és Hajdú-Bihar Megye Önkormányzata voltak.

A konferencia célja a közoktatás aktuális irányelveinek, feladatainak megismer-tetése a szakértőkkel, intézményvezetőkkel, a fenntartók képviselőivel, az érdeklődő pedagógusokkal. Lehetőséget biztosítani az Oktatási Minisztérium és a résztvevők közötti párbeszédre, valamint a szekciókban megvitatni a konkrét feladatokat, tapasztalatokat, teendőket. A konferenciát úgy szervezték, hogy a résztvevőknek a szakmai programokon túl alkalmuk volt Debrecen város nevezetességeinek meg-ismerésére, ízelítőt kaphattak a régió irodalmi, kulturális életéből.

A rendezvény munkálatai plenáris előadások és szekcióülések keretében zajlottak.

A plenáris ülések közül, tetszőleges sorrendben, kiemelném azokat, amelyek számunkra, erdélyi pedagógusok számára is használható, alkalmazható üzenettel bírtak: Digitális generáció; A Bolognai Egyezmény – a többfokozatú képzési rendszerre való áttérés – hatása a magyar közoktatásra; Alternatívák a hazai és az európai tehetséggondozásban; Hátrányos helyzetű és roma fiatalok integrációjának tapasztalatai; Mérések-értékelések a szakértői tevékenységben; A Pedagógus-továbbképzési Módszertani és Információs Központ tevékenysége; A közoktatási törvény módosításából adódó konkrét feladatok az intézményekben; A közoktatás-fejlesztés stratégiája; Az EU csatlakozás várható hatása a magyar közoktatásra stb.

A hét szekció – Óvoda, Általános iskola, Középsiskola, Gyógynevelés, Szakértői tevékenység, Intézményfenntartók, Nevelésközpontú iskola – kiemelt téma-köréi: a közoktatási törvény módosításának következményei; a Pedagógiai Programok, az Óvodai Programok módosítása; a pedagógus-szerep módosulása; módszertani kihívások; kétszintű érettségi; minőségfejlesztési program; mérési-értékelési rendszer; Sulinet Expressz program; informatikai stratégia; integrált nevelés, tehetséggondozás és egyéb aktualitások voltak.

A szekcióülések közül én a Nevelésközpontú iskola címűt választottam.

Mandák Csaba iskolai intézményegység-vezető (Kontyfa Középsiskola, Általános Iskola, Óvoda és Nevelési Tanácsadó, Budapest), szekcióvezető elmondta: a cél az, hogy bemutatásra kerüljön hogyan, milyen módon szervezheti meg úgy az életét az iskola, hogy a különböző tevékenységek ötvözésével, összehangolásával igazán nevelésközpontúvá, a készségek és képességek fejlesztőjévé váljon.

A szekció a Vojtina Bábszínházban kezdte meg működését. Láposi Terka néprajzkutató, középiskolai tanár, játszóház-vezető (Vojtina Bábszínház) vezetésével egy olyan gyermekeknek szóló foglalkozást tekinthettünk meg, amelyet a város és a környék iskolái már évek óta nagy szeretettel látogatnak. A foglalkozás után szak-emberekkel beszélgettünk arról, hogy az alkalmazott módszerek hogyan, miben segítik a gyermekek képességeinek kibontását, fejlesztését, és vajon hogyan illeszthető be ez, illetve az ehhez hasonló foglalkozások egy iskola mindennapi életébe.

A konferencia második napján Dr. Karikó Sándor főiskolai tanár, kandidátus (Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar Nevelés-tudományi Tanszék) *Európaiság az oktatásban és nevelésben* című

előadását hallgattuk meg, majd beszélgettünk arról, hogy az EU-csatlakozás előtt különös súlya van annak: mit jelent valójában az európaiság, s miként érvényesülhet ez az iskolai oktató- és nevelő-munkában.

Itt szeretném elmondani, hogy miben áll az európai értékrendnek, kultúrának, szellemiségnek megfelelő, képzett európai polgár általános képzésének tartalma (plenáris ülésen hangzott el): anyanyelvi tudás, idegen nyelvek ismerete, megbízható tudás a matematika és természettudományok terén, technikai alapképzés, a haza történelmének ismerete európai összefüggésekben, a haza és Európa földrajzának ismerete, állampolgári nevelés, sport- és egészségnevelés, vallás és etika, művészetek, készségek és képességek, jártasságok elsajátítása. Mindezek tudatában mindig vigyáznunk kell arra, hogy olyan nevelést végezzünk, hogy majdan az EU-ban ne legyünk arctalanok, bólogató embereket nevelők.

A második részben *Lehetőségek, lehetséges új utak egy szemléletben nevelésközpontú iskola számára* címmel Mandák Csaba és Száva Eszter, szakértő, fejlesztési tanácsadó (Kontyfa Középiskola, Általános Iskola, Óvoda és Nevelési Tanácsadó, Budapest) bemutatták, hogy a mindennapi gyakorlatban milyen lehetőségek, milyen lehetséges új utak nyílnak egy szemléletben valóban nevelésközpontú, a módszerekkel, a rendel-kezésre álló „eszközökkel” egy kicsit bátrabban kísérletező iskola számára.

A számomra rendkívül érdekes és minden vonatkozásában elfogadható iskola-modell működtetése a cselekvés általi, tapasztalati tanulás (Learning by doing) szükségességének, hatékonyságának elismerésén és érvényesítésén alapszik. Talán ezért is választotta Száva Eszter a második rész mottójául ezt az ősi kínai mondást: „Mondd és elfelejtem, / Mutasd meg és én eszembe vésem, / Hagyd, hogy megtegyem és én megértem!”

A háromnapos rendezvény alatt lehetőség nyílt különböző kiadók és szolgál-tató intézmények bemutatkozó standjainak megtekintésére, és természetesen könyvek, taneszközök vásárlásra is.

A határon túli magyar pedagógusok képviselői számára a részvétel lehetőségét az anyaországi Oktatási Minisztérium, Határon Túli Magyarok Főosztálya biztosította. Erdélyből hatan vettünk részt Bihar, Hargita, Kolozs, Kovászna és Maros megyei pedagógusok a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége megbízásából.

Köszönet mindazoknak, akik lehetővé tették számunkra az új ismeretek, ta-pasztalatok, ötletek szerzését, mert a cselekvéshez, fejlődéshez, továbblépéshez mindig szükség van mintákra.

Pöllnitz Ilona

tanár, módszertani szakértő

Apáczai Csere János Pedagógusok Háza, Csíkszereda

A szakmai ismeretek gyarapításán túl az esztétikai élményeknek is adózhattunk